

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 4. Quid de quarto instrumento conversationis Apostolicæ, nempe de benevolentia, sit observandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

mon Sap. 8. dixit: *Habebo propter hanc* (Sapienciam scilicet & prudentiam) *claritatem ad turbas , & honorem apud Seniores iuvenis.* 4. *Generosus contemptus caducorum ;* cum enim hæc maximi plerumque æstimentur, summæque appetantur à mortalibus, veluti cælestem Hominem venerantur, & suspiciunt, si quem generoso animo hæc omnia contemnere advertunt. Unde verè Sanctus Augustinus epist. ad Macedonium dixit, *virtutem* (& ipsum Virtutis Professore Hominem) *èò pluris æstimandam esse, quò plura contemnit.* 5. *Fuga nimia cum Secularibus familiaritatis :* etenim ferè accidit, ut eos minoris æstimemus, quos intimè novimus; unde & commune proverbium, quo nimiam familiaritatem parere contemptum dicimus, exortum est. Hinc Sapienter monet pius Author l. 1. de imit. Christi. c. 8. *Charitas habenda est ad omnes, familiaritas non expedit. Quandoque accidit, ut Persona ignota ex bona fama luceat, cuius tamen presentia oculos intuentium offuscat. Putamus aliquando aliis placere ex coniunctione nostra, & incipimus magis displicere ex morum improbitate in nobis considerata.*

§. IV.

Quid de quarto Instrumento Conversationis Apostolicæ, nempe de Benevolentia, sit observandum.

Benevolentia hujus nomine aliud hoc loco nihil intelligitur, quàm bona quædam voluntas, quâ bene quis erga alterum afficitur, omniâque, quæ ab illo exiguntur, vel suadentur, prompro hilarique animo acceptat, & exequitur, quæ quidem benevolentia proprius affectus amoris est, atque adeò, dum benevolentiam istam quartum instrumentum Apostolicæ Conversationis voco, aliud indicare non volo, quàm ut Operarius. talem modum agendi cum proximo adhibeat, ob quem ametur potiùs, quàm timeatur ab iis, quibuscum conversatur; nam, ut supra ex S. Augustini doctrina dictum est, si intus sit radix dilectionis, non potest de ista radice non bonum existere. Id quod egregiè more suo confirmans S. Chrysostomus ho. de Mansuet. nihil, ait, ita conciliat

liat Domino Familiars, ut quod illum vident tranquillum se offerre, & mansuetudine iucundum; nam & talem maioris faciunt, habentque pro Patre, & non pro Domino. Gratus & amabilis est videntibus, gratus item & his, quibus tantum nomine notus est. Neque facile ullum invenies, qui audiens laudari hominem mansuetum, illum videre, & exoculari non desideret, & non habeat in aliquanta lucri parte eius amicitia diu posse frui. Hinc ipse etiam Christus Apostolis suis Matt. 11. dixit: *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, & invenietis requiem animabus vestris*, non propriis duntaxat, sed iis ijs etiam, quorum curam susceperitis. Sed & Apostoli iidem à Commentatoribus Psalmi 18. per cœlos in illo versu: *Cœli enarrant gloriam DEI*: intelliguntur, ut significarent, quemadmodum Cœlo sereno omnes libenter se credunt, illiusque suavi aura frui cupiunt; sic & animos Hominum facilitate, suavitateque morum præcipuè allici. Unde merito hortatur Siracides c. 3. *Fili, in mansuetudine (& morum lenitate) opera tua perface, & super Hominum gloriam diligenti*. Et S. Franciscus Xaverius, teste Turcellino l. 6. vit. c. 13. Sedulo semper socios monebat, ut in congressibus & colloquiis caverent, ne nimia quædam gravitas suspicionem præbeat reverentiam exigentis arrogantia, sed potius facilitatem virtus præferrent, affabilitatemque sermonis; hoc enim esse efficacissimum medium, quo attrahi animæ soleant juxta illud Osee 11. *In funiculis Ada traham eos, in vinculis charitatis*.

II. Ut autem hanc benevolentiam tantò certius obtineat, sequentia media non parùm conducent. 1. Ante omnia det operam, ut diligat sincerè eum, cum quo conversatur, hoc enim medium efficacissimum esse ad amorem aliorum conciliandum, jam olim veteres noto illo axioma: *Si vis amari ama*: indicârunt. Quod ipsum egregiè confirmans S. Ambrosius lib. 2. Offic. c. 1. nihil, inquit, tam utile, quàm diligere: *nihil tam inutile, quàm non amari*. Itaque id agamus, ut omni sedulitate commendemus existimationem, opinionemque nostram, ac primùm placiditate mentis, & animi benignitate influamus in affectum hominum; popularis enim & grata est omnibus bonitas, nihilque, quod tam facile illabatur hominum sensibus. Ea, si mansuetudine morum, ac facilitate animi

mod-

moderatione præcepti, & affabilitate sermonis, verborumque honore, patienti quoque sermonum, vita, modestiaque adiuvetur gratia, incredibile quantum procedit ad cumulum dilectionis. Et paulò post: Etenim ad incentivum charitatis communis plurimum proficit, si quis vicem amantibus reddat, nec minus redamari se probet, quàm ipse amatur. David diligi à subditis, quàm timeri maluit; timor enim temporalis tutaminis servat excubias, nescit diurnitatis custodiam. Itaque ubi timor discesserit, audacia obrepit, quoniam fidem non timor cogit, sed affectus cohibet. Prima ergo ad commendationem nostri est charitas. Hinc jam olim Moyse præcepit DEUS num. 11. Porta eos in sinu tuo, sicut portare solet nutrix infantulum, & defer in terram. Et S. Paulus 1. Thess. 2. dixit: Facti sumus in medio vestrum, tanquam si nutrix fovet filios suos. Atque id ipsum etiam S. Bernardus S. 23. in Cant. his verbis commendavit: Discite, subditorum matres vos esse debere non Dominos: studete magis amari, quàm timeri. 2. Morum similitudine non parùm etiam sibi benevolentiam conciliabit; ita Orlandinus l. 3. hist. Soc. n. 48. de S. Ignatio scribit, eum suos hortatum, ut ad hominum benevolentiam divini obsequii gratiâ conciliandam imitarentur Apostolum, qui omnibus fiebat omnia, ut omnes Christo lucrifaceret; nulla enim re aequè, ac merum, studiorumque similitudine benevolentiam conciliari. Itaque observatis cujusque moribus, ad eos se, quantum jus, fasque permetteret, accommodarent, ad eò, ut, si quempiam animadverterent acrem & incitatum, etiam ipsi lenitudinem inter agendum morosam excuterent, contraque tarditatem, gravitatemque tantisper induerent, si is, cum quo agerent, circumspectior, & in loquendo tardior appareret. Sic etiam de S. Anselmo Eolmerus in ejus vita lib. 1. scribit, quòd solito more cunctis se jucundum & amabilem exhibuerit, morèsque singulorum, in quantum sine peccato poterat, in se suscepit. Nam juxta Apostolum 1. Cor. 9. his, qui sine lege erant, tanquam sine lege esset, cum sine lege DEI non esset, sed in lege Christi esset, se coaptabat, ut lucrifaceret eos, qui non modò sine lege, ut putabatur, Sancti Benedicti, sed & eos, qui sæculari vitæ dediti in multis vivebant sine lege Christi. Unde corda omnium miro modò in ejus amorem vertebantur, & ad eum au-

diendum famelicâ aviditate rapiebantur. Dicta etiam sua sic unicuique Hominum Ordini conformabat, ut Auditores sui nihil moribus suis concordius dici potuisse faterentur. Ille Monachis, ille Clericis, ille Laicis, ad cuiusque propositum sua verba dispensabat. 3. *Sermonis affabilitate ac dulcedine*: nam, ut supra ex Cicerone dictum est, difficile dictu est, quantopere conciliet animos Hominum, comitas, affabilitasque sermonis; si enim responsio mollis etiam iram frangit, teste Salomone Prov. 15. quanto magis animos pacatos & tranquillos conciliabit, sicque verificabit effatum Siracidis Eccl. 5. dicentis: *Verbum dulce multiplicat Amicos, & mitigat inimicos: lingua Eucharis in bono homine abundat.* Hinc meritò quis Operarius tali affabilitate, suavitateque condire, & exequi Conversationem suam Apostolicam deberet, ut cum veritate illa Ecclesiastici cap. 24. verba usurpare queat: *Transite ad me omnes, qui concupiscitis me, & à generationibus meis adimplemini; Spiritus enim meus super mel dulcis, & hereditas mea super mel & favum.* Sed & ipsi, quibuscum conversatur, meritò dicere possint cum Salomone Sap. 8. *Intrans in domum meam conquescam cum iùo; non enim habet amaritudinem conversatio illius, nec tadium convictus illius, sed gaudium & letitiam.* Talem videlicet S. Athanasius se exhibuerat, de quo S. Gregorius Nazianz. de ejus laudibus sic loquitur: *Eâ erat comitate, ut ad eum omnibus aditus pateret, clemens, ab ira alienus, miseratione pradius, sermone iucundus, moribus iucundior, in obiurgatione placidus.* 4. *Beneficentiâ sive opere, sive affectu demonstratâ*: nam, ut Tullius lib. 2. Offic. sapienter advertit, benevolentia beneficiis capitur maximè; secundò autem loco beneficâ voluntate benevolentia movetur, etiam si res fortè non suppetit. Et S. Chrysostomo teste ho. 80. ad populum, *mentem habentes magis beneficia, quàm pœna ad mandatorum obedientiam attrahunt.* cujus efficaciam rationem reddens S. Bernardus. S. 23. in Cantica, *dabit operam Sapiens, ait, maledicos capere beneficiis atque obsequiis, monitisque salutari- bus, & orationibus pro his ad DEVM. Non cessabit eiusmodi carbones ignis congerere super caput maledici. An non tibi captus ille videtur, qui suffusus ora rubore, quippe proprium evanescentes iudicium, ipse sua confusionis, & pœnitentis testis est.* sive

siue quod oderit Hominem amore dignissimum, siue quod dilexerit tantum verbo & lingua eum, à quo se diligere opere & veritate vel serò est expertus. §. Mansuetà errorum & defectum supportatione: sic enim ipse DEUS exemplo suo docuit, teste Davide Pf. 102. dicente: *Quomodo miseretur Pater Filiorum, misertus est Dominus timentibus se: quoniam ipse cognovit figmentum nostrum.* Et propterea DEVS, ut discurret S. Chrysostomus serm. de nov. Concion. ad Grat. non Angelos à calo lapsos, Magistros humana natura profecit, ne propter excellentiam natura, atque humana infirmitatis ignoracionem asperiores nobis reprehensiones adhiberent; sed homines mortales, magistros ac Sacerdotes concessit, homines infirmitate circumdatos, ut hoc ipso quod obnoxius eisdem sit & is, qui sermonem habet, & illi, qui audiunt, Concionatoris (eadem est ratio de Operariis) lingua frenum iniciatur, quod eum non sinat ultra modum castigationes extendere. Atque hoc verum esse, declarat S. Paulus, qui legem illam tulit, & hanc rem nos docuit his verbis utens: *Omnis Pontifex ex Hominibus assumptus hominibus constituitur, qui condolere possit iis, qui ignorant, & errant.* Hinc & ipse Christus inter alia monita S. Magdalena de Pazzis data etiam hoc posuit, uti vit. l. 1. c. 9. referatur: *Sint omnia opera tua facta cum tanta mansuetudine, & cum actu adèd humili, ut videatur magnes quidam ad trahendas creaturas ad me.* Sicque impleatur illud Siracidis cap. 3. *Fili, in mansuetudine opera tua perfice, & super Hominum gloriam diligèris.*

CAPUT V.

QUIBVS MOTIVIS EXCITANDVS SIT ZELVS SEV FERVOR AD APOSTOLICAM CONVERSATIONEM NECESSARIVS.

I. Quod piissimus Asceta Thomas Kempensis lib. 2. de Imit. Christi c. 12. de cruce pronunciauit dicens: *Converte te supra, converte te infra, converte te extra converte te intra, & ubique crucem invenies;* hoc æquali jure de Zelo & fervore ad Apostolicam conversationem requisito dici potest, ut ex iis, quæ mox dicentur, clariùs patebit.